

Gemeente Rotterdam

College van Burgemeester en Wethouders

mr. A.H.P. van Gils

Wethouder Financiën, Organisatie, Haven en Grote Projecten

Bezoekadres: Stadhuis Coolsingel 40

3011 AD Rotterdam

Postadres: Postbus 70012

3000 KP Rotterdam

Website: www.rotterdam.nl

E-mail: bbo@rotterdam.nl

Inlichtingen: Olav Beugels

Telefoon: 06-51074524

Cluster: Stadsontwikkeling

Ons kenmerk: BS21/00582 - 21bb5506

Uw kenmerk: 21bb5237

Datum: 26 april 2021

Betreft: Toezegging governance gebiedsontwikkeling Feyenoord City

Aan de Raadscommissie voor Majeure Projecten,
Organisatie en Financiën

Geachte leden van de commissie,

Op 15 april, jl. debatteerde u over de beantwoording van de schriftelijke vragen van het raadslid Jonker over de Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas (20bb018289). Ik heb u toen toegezegd om de governance-structuur voor de Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas (hierna stichting te noemen) schriftelijk toe te lichten en aan te geven welke besluiten daarover wanneer zijn genomen en te verduidelijken hoe de gemeente zicht houdt op de risico's (21bb5237).

De governance van de gebiedsontwikkeling is vaker onderwerp geweest van uw commissie en van de raad. En dat is niet verwonderlijk want de manier waarop de gebiedsontwikkeling bij Feyenoord City wordt georganiseerd is anders dan gebruikelijk. De reden hiervoor is dat de integrale ambitie voor het gebied alleen gerealiseerd kan worden als de betrokken partijen (gemeente en private partijen) nauw samenwerken vanuit de kracht van hun eigen organisatie en met duidelijke rollen, taken en verantwoordelijkheden.

Het college betracht in het dossier Feyenoord City transparantie, getuige ook de halfjaarlijkse voortgangsrapportages waarin ruim aandacht wordt besteed aan de gebiedsontwikkeling inclusief de governance. Bij verschillende gelegenheden is uw raad ook specifiek over de governance van de gebiedsontwikkeling van Feyenoord City geïnformeerd. Denk daarbij aan:

- Voortgangsrapportage 3: bij de aanbiedingsbrief heeft het college een notitie met beschrijving van de governance toegevoegd als aparte bijlage (19bb14409)
- In diverse beantwoordingen van schriftelijke vragen van leden van uw raad heeft het college uitleg gegeven over specifieke onderdelen van de governance waarbij het vooral gaat over de juridisch en financiële verhouding met de gemeente:
 - Verborgene financiering (20bb9768)
 - Wie betaalt wat (20bb10429)
 - Nog meer kosten (20bb016258)
 - Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas (20bb016508, 20bb018289, 20bb018420)

- Diverse technische sessies waar ook bestuursleden van de Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas aanwezig waren om hun werkwijze te presenteren en vragen van uw commissie te beantwoorden.

Ik heb uit bovenstaande bronnen een dossier samengesteld met de gevraagde informatie en deze als bijlagen bij deze brief toegevoegd. De notitie Governance Gebiedsontwikkeling Feyenoord City schetst het algemene verhaal en kan dienen als leidraad voor de overige stukken die zijn te beschouwen als verdiepingen op bepaalde onderdelen.

Zoals gezegd is er sprake van een andere samenwerking dan gebruikelijk. Bij reguliere gebiedsontwikkelingen voert de gemeente de regie en neemt alle voorinvesteringen op zich. Dit betekent dat ook de risico's bij de gemeente liggen. Bij Feyenoord City heeft de raad bij de besluitvorming over de Position Paper besloten tot een private grondexploitatie en aangegeven zeer te hechten aan de sociaaleconomische doelen van de gebiedsontwikkeling. In de verdere uitwerking is bewust gekozen voor een model waarbij een private stichting verantwoordelijk is voor het realiseren van een gebiedsontwikkeling. Daarbij wordt benadrukt dat deze stichting ook een belangrijke maatschappelijke en economische doelstelling heeft.

Tegelijk is duidelijk dat er ook een gemeentelijk belang is. Denk aan het daadwerkelijk realiseren van de gehele gebiedsontwikkeling, de gewenste kwaliteit en het bereiken van de doelstellingen zoals geformuleerd in de Position Paper en vervolgens in het door uw gemeenteraad vastgestelde Masterplan. Deze zaken zijn contractueel geborgd in diverse overeenkomsten tussen de stichting en de gemeente. Daarnaast hebben we er, als extra borging, ook voor gekozen om ook een lid op voordracht van de gemeente te laten benoemen in de raad van toezicht van de stichting.

Over dat laatste wil ik graag nog het volgende nader verduidelijken:

- De Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas is een private organisatie die opereert binnen de kaders die omschreven zijn in het Burgerlijk Wetboek en in de statuten van de stichting. Die statuten zijn in samenspraak met de partijen, en in afstemming met de gemeente, opgesteld en bepalen onder meer dat de het handelen van de stichting 'primair gericht is op 'een voor het gebied Feyenoord City optimaal rendement in sociaal-maatschappelijke zin, rekening houdend met een reëel bedrijfseconomisch rendement'.
- De gekozen juridische constructie is niet ongebruikelijk. De gemeente is niet de oprichter of oprichtende partij van de stichting maar wil wel een beperkte mate van invloed en heeft ervoor gekozen om één lid van de raad van toezicht te kunnen benoemen. Dit is niet ongebruikelijk want er zijn meer stichtingen in Rotterdam waarin de gemeente op basis van de statuten een benoemingsrecht, adviesrecht of informatierecht heeft. Daarmee zijn dit soort stichtingen géén 'verbonden partij' maar te definiëren als 'bestuurlijke relatie'. Ze staan op verdere afstand van de gemeente en de gemeente toetst dus niet op alle principes uit het 'Beleidskader verbonden partijen en governance samenwerkingsrelaties'.
- Bij dit soort bestuurlijke relaties, met in dit geval een benoemingsrecht voor één lid van de raad van toezicht, zoekt de gemeente naar gekwalificeerde personen, die goed aansluiten bij het gevraagde profiel, van toegevoegde waarde zijn voor de stichting en die maatschappelijk betrokken zijn of zijn geweest. Het gaat hierbij om kwaliteit, deskundigheid en competenties van de desbetreffende persoon.
- Verder is belangrijk om te melden dat volgens het Burgerlijk Wetboek toezichthouders altijd zonder last of ruggenspraak zitting hebben in een raad van toezicht. Dat betekent dat zij geen verantwoording hoeven af te leggen aan de gemeente maar hun toezichthoudende taken verrichten in het belang van de stichting.

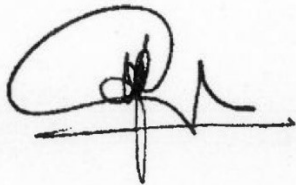
- Op basis van het Burgerlijk Wetboek en de statuten hebben alle leden van de raad van toezicht toegang tot de documenten die nodig zijn om hun taken goed uit te kunnen voeren, zoals daar zijn de begroting en jaarrekening. Dit betekent echter niet dat deze stukken daarmee ook voor de gemeente beschikbaar zijn. In dit geval heeft de gemeente geen financiële relatie met de stichting – er wordt geen subsidie verleend of lening verstrekt - vandaar dat er ook geen formele bevoegdheid is om inzage te verkrijgen in de jaarrekening.
- Omdat ik geen signalen heb dat de raad van toezicht handelt buiten de wettelijke en statutaire bevoegdheden en taken, wordt het belang van de gemeente afdoende gediend.

In het debat op 15 april jl. heeft u ook gevraagd naar de risico's voor de gemeente.

Tegenvallers in de private grondexploitatie zijn voor rekening en risico van de stichting en de achterliggende financiers. Gezien de omvang van het ingebrachte achtergestelde vermogen is sprake van een solide financiële positie van de stichting die hiervoor voldoende waarborg biedt. Dit geldt ook voor de Woningbouwimpulsgelden. Over het gebruik en inzet van die middelen zijn goede contractuele afspraken gemaakt met de stichting zodat deze middelen niet ingezet kunnen worden anders dan voor de doelen waarvoor ze zijn bestemd. Mocht het Rijk toch terugbetaling verlangen, bieden de afspraken ook daar voldoende waarborgen voor. Tot slot vertrouw ik erop dat de Raad van Toezicht goed toeziet op de financiële positie van de stichting en het kunnen nakomen van de contractuele afspraken. De risico's voor de gemeente acht ik, kortom, beperkt.

Ik vertrouw erop dat uw inzicht in de governance van de gebiedsontwikkeling Feyenoord City met deze informatie is verbeterd en dat dit mede bijdraagt aan het vertrouwen in de ontwikkeling. Daarmee beschouw ik de toezegging als afgedaan.

Met vriendelijke groet,

mr. A.H.P. van Gils
Wethouder Financiën, Organisatie, Haven en Grote Projecten

Bijlagen:

1. Notitie Governance gebiedsontwikkeling Feyenoord City(19bb14409)
2. Beantwoording schriftelijke vragen Verborgten financiering (20bb9768)
3. Beantwoording schriftelijke vragen Wie betaalt wat (20bb10429)
4. Beantwoording schriftelijke vragen Nog meer kosten (20bb016258)
5. Beantwoording schriftelijke vragen Stichting Gebiedsontwikkeling aan de Maas (20bb016508, 20bb018289, 20bb018420)